

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Інститут
післядипломної освіти та довузівської підготовки

Кафедра
професійної освіти та інноваційних технологій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вікова і педагогічна психологія

Освітня програма:
"Спеціальна освіта: логопедія"

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "27" серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

Силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури, політики, зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною.

Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента.

Форма силабусу розглянута на засіданні НМР університету
Протокол № ____ від «__» _____ 2019_ р.

Форма силабусу Затверджена Вченою радою університету
Протокол № ____ від «__» _____ 2019_ р.

Розробники силабусу: Сидорик Юрій Романович – доцент кафедри професійної освіти та інноваційних технологій

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Загальна, вікова та педагогічна психологія
Освітня програма	Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	Логопедія
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 26 год. Практичні – 24 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

<p>Мета курсу: забезпечити майбутніх логопедів знаннями з загальної, вікової та педагогічної психології на основі вивчення основних концепцій та фактів про функціонування і розвиток психіки.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування уявлення про психічну активність як засіб відображення та перетворення навколишнього світу; аналіз закономірностей функціонування психіки; - ознайомлення з структурними компонентами психіки та їх взаємозв'язками; - набуття студентами навичок пояснення і використання в практичній діяльності особливостей перебігу психічних процесів, функціонування психічних станів та прояву психічних властивостей; - ознайомити студентів із теоретичними та методологічними основами вікової психології як науки та розвитку психіки в онтогенезі; - ознайомити студентів із теоретичними та методологічними основами педагогічної психології, збагатити уявлення студентів щодо способів та послідовності передавання дітям знань та життєвого досвіду, що дозволяють максимізувати розвиваючий навчально-виховний результат;
Компетентності (мають співпадати з матрицею ОП)
Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП)

3. Структура курсу (зразок)

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Історія тлумачень сутності психіки у древньогрецькій філософії та філософії Середньовіччя	Психіка - ідеальний об'єкт. Феномени, які свідчать про здатність психіки людини безпосередньо впливати на матеріальні об'єкти. Повсякденно-практичні психологічні знання. Основи наукового підходу до психіки. Природа і основні функції душі в анімізмі. Природа і основні функції психіки людини за Демокритом, за Платоном. Значення концептів Платона про «ідеї» та «Царство Ідей» для становлення наукової психології. Основний психологічний зміст твердження Р. Декарта " <i>Cogito ergo sum</i> ". Психологічна сутність " <i>tabula rasa</i> ", асоціювання та рефлексування за Дж. Локком.	Тести
	Психофізіологічна	Психофізіологічна проблема. Психологічна характеристика	Тести

проблема. Мозок і психіка	основних структурно-функціональних блоків головного мозку людини. Екстирпації (руйнування) різних ділянок головного мозку людини. Введення в мозок електродів. Експерименти Гесса і Олдса. «Рай» і «Пекло» у головному мозку. Експерименти Ліллі.	
Увага, відчуття, сприймання	Увага. Уважність. Функції уваги: спрямування, зосередження, стимуляція, контроль. Види уваги: невимушена (мимовільна), вимушена (довільна), після довільна. Властивості уваги: концентрація (ступінь зосередження), об'єм (обсяг), розподіл, переключення, сталість, коливання. Рецепція. Рецептор. Рецептивні клітини. Модальність відчуттів. Синестезія. Перцепція. Предметність (об'ємність) сприймання	Тести
Інтелект. Мислення, пам'ять, емоційні процеси і стани	Наочно-дійове мислення. Сенсо-моторний інтелект. Наочно-образне мислення. Абстрактне мислення. Види пам'яті. Емоції. Афект, настрої. Вегетативні зміни при емоціях.	Тести
Темперамент особистості	З історії становлення вчення про темперамент. Психологічні властивості темпераменту: сенситивність, реактивність, активність, співвідношення реактивності та активності, темп реакцій, пластичність-ригідність, екстраверсія, інтроверсія, амбаверсія, емотивність. Вплив властивостей темпераменту суб'єкта на його діяльність.	Тести
Особистість	Блочний підхід до особистості. Психоаналіз З. Фрейда. Теорія психічного З. Фрейда. Механізми психологічного захисту. Стадії психічного розвитку за З. Фрейдом. Теорія об'єктних стосунків (М. Кляйн, Фейрнберн).	Тести
Вікова психологія як наука. Методи та проблеми вікової психології.	Вікова психологія як наука. Методи дослідження (спостереження, експеримент, тестування, інтерв'ю, лонгітюдний метод та метод поперечних зрізів) та проблеми вікової психології.	Тести
Критерії вікового розвитку та закономірності розвитку психіки людини	Психічні новоутворення. Соціальна ситуація розвитку. Провідна діяльність. Кризові періоди розвитку. Літичні періоди розвитку.	Тести
Теорії вікового розвитку	Біологічні теорії розвитку. Біхевіоризм. Необіхевіоризм. Теорія З.Фрейда в психології розвитку. Періодизація Е.Еріксона.	Тести
Розвиток психіки немовлячому віці та в ранньому дитинстві	Розвиток кісткової та м'язевої системи. Розвиток мовлення. Емоційний розвиток. Соціальна ситуація розвитку. Провідна діяльність.	Тести
Розвиток психіки в дошкільному та молодшому шкільному віці	Розвиток кісткової та м'язевої системи. Розвиток мовлення. Емоційний розвиток. Соціальна ситуація розвитку. Провідна діяльність. Криза.	Тести
Розвиток психіки в підлітковому та юнацькому віці	Розвиток кісткової та м'язевої системи. Розвиток мовлення. Емоційний розвиток. Соціальна ситуація розвитку. Провідна діяльність. Криза.	Тести
Функціонування	Розвиток кісткової та м'язевої системи. Розвиток	Тести

	психіки в дорослому та старечому віці	мовлення. Емоційний розвиток. Соціальна ситуація розвитку. Провідна діяльність. Криза.	
	Педагогічна психологія як психологічна дисципліна	Педагогічна психологія як наука. Історія педагогічної психології. Основні методи дослідження.	Тести
	Навчання і психічний розвиток.	Теорії навчання. Біхевіоризм. Вікарне навчання. Теорія Л.С.Виготського про зони розвитку.	Тести
	Теорія поетапного формування розумових дій П.Я. Гальперіна	Теорія поетапного формування розумових дій П.Я. Гальперіна	Тести

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Практичне заняття	30
Семінарське заняття	10
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Практичні заняття		+		+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		
Семінарські з-тя			+				+		+			+			+			
Самостійна р-та																+		
Індивідуальні завдання																		
Екзамен/Залік																		50
Всього																		100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа
Література:	
Базова	
<ol style="list-style-type: none"> Загальна психологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С.Д.Максименко, В.О.Зайчук, В.В.Клименко, В.О.Соловієнко. За загальною редакцією академіка С.Д.Максименко. – К.:Форум, 2000. – 543 с Загальна психологія: Навчальний посібник / За ред. О.Скрипченко, Л.Долінська, З.Огороднійчук та ін. – К.: «А.П.Н.», 1999. – 463 с. 	

3. Основи психології / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – К.: Либідь, 2002. – С. 9–45.
4. Ительсон, Л.Б. Лекции по общей психологии: Учеб. пособие. Мн.; М., 2000.
5. Забродський М.М. Педагогічна психологія. К., 2000.
6. Крутецкий В.А. Психология обучения и воспитания школьников. М., 1976.
7. Хрестоматия по педагогической психологии / Под ред. А.Красило, А.Новгородской. М., 1995.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій, вул. Чорновола 57, кабінет 104-а http://kpoit.pnu.edu.ua kpoit@pnu.edu.ua
Викладачі	Сидорик Ю.Р.
Контактна інформація викладача	yurii.sydoryk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Самостійне виконання студентом навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей)
Пропуски занять (відпрацювання)	Виконання тестових завдань. Допуск до екзаменів передбачає виконання студентом всіх тестових та самостійних завдань та отримання мінімального балу 25 із 50 можливих. Якщо підсумкова оцінка менша 25 балів студенти повинні отримати дозвіл на здачу іспиту за талоном №2.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Враховуються завдання, які виконані у встановлені терміни
Невідповідна поведінка під час заняття	
Додаткові бали	
Неформальна освіта	Coursera, Prometheus

Викладач _____ Сидорик Ю.Р.